

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2011. november 8. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt az I.r. **vádltott és társa** ellen indított büntetőügyben a **Bács-Kiskun Megyei Bíróság** 2011. évi március hó 22. napján kihirdetett **7.B.383/2010/29.** számú ítéletének I. r. vádlottra vonatkozó és a fellebbezések folytán felülbírált részét

m e g v á l t o z t a t j a az alábbiak szerint:

Az I. r. vádlott hitelsértés vétségeként értékelt cselekményét csalás büntettének [Btk. 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c), (6) bekezdés b) pont],

a közokirattal kapcsolatos cselekményét bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének [Btk. 274. § (1) bekezdés c) pont],

a tényállás VII. és X. alatti cselekményeit folytatólagosan elkövetett rablás büntettének [Btk. 321. § (1) bekezdés, (4) bekezdés b) pont 3. fordulat] minősíti.

A I. r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 10 (tíz) évre, a közügyektől eltiltás tartamát 8 (nyolc) évre enyhíti.

Megállapítja, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata **börtön.**

A vagyonelkobzás összege az I. r. vádlott esetében helyesen **3.794.500.-** (hárommillió-hétszázkilencvennégyezer-ötszáz) forint.

Kötelezi az I. r. vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül fizessen meg kártérítésként:

1. sz. magánfél neve (irányítószám, település, utca, házszám szám alatti lakos) magánfélnek 1.000.000.- (egymillió) forintot,

2. sz. magánfél neve (irányítószám, Település, utca, házszám szám alatti lakos) magánfélnek 5.000.000.- (ötmillió) forintot,

3. sz. magánfél neve (irányítószám, Település, utca, házszám szám alatti lakos) magánfélnek 5.750.000.- (ötmillió-hétszázötvenezer) forintot,

4. sz. magánfél neve (irányítószám, Település, utca, házszám szám alatti lakos) magánfélnek 2.500.000.- (kettőmillió-ötszázezer) forintot,

5. sz. magánfél neve (irányítószám, Település, utca, házszám szám alatti lakos) magánfélnek 1.800.000.- (egymillió-nyolcszázezer) forintot.

Kötelezi az I. r. vádlottat, hogy fizessen meg az államnak 96.300.- (kilencvenhatezer-háromszáz) forint eljárási illetéket.

Az első fokú eljárás során felmerült és az I. r. vádlott által fizetendő bünygyi költség összege helyesen: **2.350.564.-** (kettőmillió-háromszázötvenezer-ötszázhatvannégyszáz) forint.

A kiszabott szabadságvesztésbe az I. r. vádlott által a 2009. augusztus 6. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt számítja be.

Egyebekben az első fokú ítéletnek az I. r. vádlottra vonatkozó és a fellebbezések folytán felülbírált részét helybenhagyja.

Kötelezi az I. r. vádlottat a fellebbezési eljárás során felmerült 12.000.- (tizenkettőezer) forint bünygyi költség megfizetésére külön felhívásra az állam javára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az első fokon eljáró megyei bíróság az I. r. vádlottat 2 rb. folytatólagosan, részben társtettességben elkövetett csalás büntette; 2 rb. folytatólagosan elkövetett csalás büntette; társtettességben elkövetett csalás büntette; csalás büntette; társtettességben elkövetett közokirat-hamisítás büntette; hitelsértés vétsége; folytatólagosan elkövetett rablás büntette; rablás büntette; 2 rb. rablás büntetésének kísérlete miatt - halmazati büntetésül - 12 év 6 hónap fegyházra és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Bf.I.291/2011/9.

Rendelkezett az I. r. vádlott által 2009. augusztus 6. napjától előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámításáról, vele szemben 3.785.000.- forintra vagyonekhozást rendelt el. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről.

1. sz., 2. sz., 3. sz., 4. sz., 5. sz., 6. sz. sértettek polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította, a felmerült bűnügyi költségből az I. r. vádlottat 2.349.524.- forint megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. r. vádlott és védője jelentettek be fellebbezést elsődlegesen enyhítés, ezen túlmenően a védő a hitelsértés vétsége alóli felmentés érdekében.

A fellebbviteli főügyészség a bűnösségi körülmények kiegészítése mellett az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A fellebbezések az alábbiak szerint alaposak.

A másodfokú bíróság az iratok egybehangzó adatai, valamint az I. r. vádlott fellebbezési nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján az első fokú tényállást a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján az alábbiak szerint kiegészítette, illetőleg helyesbítette.

Az I. r. vádlott felesége adminisztrátor, havi 130.000.- forint jövedelemmel.

Az I. r. vádlottat időközben a Szegedi Városi Bíróság jogerősen 1 év próbaidőre próbára bocsátotta, számviteli fegyelem megsértésének vétsége miatt.

Vele szemben a Fejér Megyei Bíróságon van folyamatban lopás büntette miatt eljárás, amelyben XVII. r. vádlottként bűnsegédként elkövetett lopás büntettével vádolják.

I. tényállási pont:

A motor vásárlásához az (1. sz. pénzintézet)-től igényelt kölcsön összege: 2.094.400.- forint volt.

E tényállási pontból mellőzi a másodfokú bíróság azt a megállapítást, hogy az I. r. vádlott 3. sz. sértettől 2007. májusában kérte kölcsön az 1.000.000.- forintot, mert az helyesen: 2007. december 19. napja (6. oldal 8. bekezdés). A kölcsön átadására (Település)-en került sor. A vádlott valótlanul arra hivatkozott, hogy a fia leukémiás és a gyógykezelésére nincs elegendő pénze.

II. tényállási pont:

Az itt írt kölcsönök átadására (Település)-en került sor.

Az I. r. vádlott 5. sz. sértettől - helyesen - 2008. március 18. napján, illetőleg 2008. április 25. napján kért és kapott kölcsön, az első fokú ítéletben meghatározott összegben.

Az I. r. vádlott - helyesen - 2008. augusztusában kért ismételten kölcsönt 5. sz. sértettől, 2008. február helyett.

Az I. r. vádlott legalább 5.000.000.- forintot fizetett vissza 5. sz. sértettnek.

Az I. r. vádlott 4. sz. sértettnek - helyesen - összesen 9.290.000.- forint kárt okozott (az elsőfokú bíróság által megállapított 5.750.000.- forint, valamint a II. r. vádlottal közösen kért 3.540.000.- forint).

IV. tényállási pont:

az I. r. vádlott csak tudott arról, hogy a (forg. rendszám) forgalmi rendszámú gépkocsi tulajdonjogára vonatkozóan valótlan adatot fognak közokiratba foglalni, illetőleg jegyeznek be a közhitelű nyilvántartásba, abban aktívan nem működött közre.

Az ítélet tábla mellőzi az első fokú ítélet 13. oldal 7. bekezdését, mert az ott írtak tévesek.

A (2. sz. pénzintézet) esetében megállapított 4.800.000.- forintnyi kár a havi díjak részbeni fizetésével pontosan meg nem állapítható részében megtérült.

V. tényállási pont:

Az I. r. vádlott 2009. tavaszáig több részletben - helyesen - 500.000.- forintot fizetett meg 6. sz. sértettnek.

A meg nem térült kár 1.800.000.- forint, ezen összegre terjesztett elő a sértett mint magánfél polgári jogi igényt.

VI. tényállási pont:

A (3. sz. pénzintézet) kára biztosítás folytán nagyobb részt térült meg.

Bf.I.291/2011/9.

VIII. tényállási pont:

Az ítélet tábla az első fokú ítélet 18. oldal 4. bekezdését akként helyesbíti, hogy az I. r. vádlott - helyesen - erélyes hangon kiabálva követelte, hogy nyissák ki az ajtót.

X. tényállási pont:

Az ítéltábla az első fokú ítélet 20. oldal 2. bekezdését akként helyesbíti, hogy az I. r. vádlott az eltulajdonított készpénz egy részét édesanyjának adta át, az azt meghaladó részt pedig megtartotta. Mellőzi a (név)-re történő hivatkozást.

A vádlott a tényállás VII. és X. pont alatt írt cselekményével a (4. sz. pénzügyintézet) sértettnek összesen 3.040.000.- forint kárt okozott.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan, azt az ítéltábla a fenti kiegészítésekkel, illetőleg helyesbítésekkel határozatának alapjául elfogadta.

Az I. r. vádlott védője az első fokú eljárásban előterjesztett nyilatkozatai szerint a hitelsértés vétsége alóli felmentést célzó fellebbezését arra alapozta, hogy álláspontja szerint e bűncselekményt kizárólag az adós, azaz a hitelszerződés alanya követheti el. Az ítéltábla e vonatkozásban osztotta a védelem álláspontját. Ugyanis a bűncselekmény tettese csak az lehet, aki a hitelező követelésének kielégítésére kötelezett (Horváth Tibor, Kereszti Béla, Maráz Vilmosné, Nagy Ferenc, Vida Mihály: A Magyar Büntetőjog Különös része 761. oldal).

Az irányadó tényállás szerint ugyanis (tényállás I. pont) a motorvásárlással kapcsolatos lízingszerződés esetén a szerződő fél nem a vádlott volt, hanem az édesapja. Ebből következik, hogy a hitelviszonyban álló fél lehet kizárólag a hitelsértés vétségének elkövetője, így az a vádlott nem lehetett. Erre figyelemmel cselekménye nem minősülhet a Btk. 330. §-ába ütköző hitelsértés vétségeként.

Ugyanakkor azonban, ha az elkövető jogtalan haszonszerzési célzattal megteveszti a pénzügyintézetet annak érdekében, hogy hitelhez jusson, e magatartás az ítéltábla álláspontja szerint csalásnak minősül.

Jelen ügyben a vádlott tisztában volt azzal, hogy a motorkerékpár megvásárlásához nem kaphat hitelt. Saját vallomása szerint is ezért volt szüksége arra, hogy az édesapja kösse meg nevében a szerződést és maga vállalkozott arra, hogy majd a hitelt törleszti. Ebből következően a vádlott a hitelhez jutás érdekében jogtalan haszonszerzési célzattal tévedésbe ejtette a pénzügyintézetet. A tényállás kiegészítéséből megállapítható, hogy a hitel összege 2.094.400.- forint volt, ezért az ítéltábla a vádlott e cselekményét - mivel az nem hitelsértés - a Btk. 318. § (1) bekezdésébe ütköző - figyelemmel a (2) bekezdés c) pontjára - a (6) bekezdés b) pontja szerint

minősülő és büntetendő üzletszerűen, jelentős értékre elkövetett csalás büntettének minősítette.

Utal arra az ítéletábra, hogy a vádlott cselekménye így súlyosabban minősül, ez azonban nem ütközik súlyosítási tilalomba, hiszen ugyanazt a cselekményét értékelte a másodfokú bíróság másként.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást széles körben lefolytatta, melynek eredményeképpen megalapozott tényállást állapított meg. A megalapozott tényállásból helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és a hitelsértés vétségeként értékelt cselekményen túl, a vádlott cselekvősegeit döntően a törvénynek megfelelően minősítette.

Tévedett azonban, amikor a tényállás IV. pontja tekintetében az I. r. vádlott bűnösségét tettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntettében állapította meg.

A másodfokú bíróság által eszközölt tényállás helyesbítéséből megállapíthatóan az I. r. vádlott kizárólag csak tudomással bírt arról, hogy a II. r. vádlott magatartása folytán a (forg. rendszám) forgalmi rendszámú (típus megjelölése) típusú személygépkocsi tulajdonjogára vonatkozóan valótlán adatot foglaltak közokiratba, illetőleg jegyeztek be a közhitelű nyilvántartásba, abba aktívan nem működött közre, így magatartása pszichikai bűnsegedlyt valóslít meg. Erre figyelemmel az ítéletábra az I. r. vádlott e cselekményét bűnsegedlyként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének minősítette [Btk. 274. § (1) bekezdés c) pont, Btk. 21. § (2) bekezdés].

A tényállás VII. és X. pontját illetően nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az azonos sértett sérelmére elkövetett bűncselekményt a folytatólagoosság egységébe foglalta és így helyesen vont következtetést arra is, hogy az I. r. vádlott cselekményét jelentős értékre követte el.

A tényállás VII. és X. pontjában írt bűncselekmények közül az utóbbit az I. r. vádlott 2009. július 22. napján követte el. Az ezen a napon hatályos Btk. alapján **Bf.I.291/2011/9.**

a cselekmény a Btk. 321. § (1) bekezdésébe ütközö és a (4) bekezdés b) pont 3. fordulata szerint minősülő jelentős értékre, fegyveresen elkövetett rablás büntettének minősül.

Ehhez képest az elsőfokú bíróság a cselekményt a Btk. 321. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés c) pont III. fordulata szerinti jelentős értékre, felfegyverkezve elkövetett rablás büntettének minősítette.

A Btk. e szerinti módosítását a 2009. évi LXXX. tv. 51. § (2) bekezdése állapította meg és az 2009. augusztus 9. napjával lépett hatályba.

A Btk. 2. §-a értelmében a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Erre figyelemmel az ítélet tábla az I. r. vádlott fenti cselekményét az elkövetéskor hatályos törvény szerint jelentős értékre, fegyveresen elkövetett rablás büntettének minősítette.

A fentiekén túl az elsőfokú bíróság a vádlott által elkövetett bűncselekményeket a törvénynek megfelelően minősítette.

Az elsőfokú bíróság által értékelt bűnösségi körülmények kiegészítésre, illetőleg helyesbítésre szorulnak:

Az ítélet tábla mellőzte a három kiskorú gyermek tartását az enyhítő körülmények közül, hiszen erre vonatkozóan az első fokú ítélet tényállása azt tartalmazza, hogy a vádlott gyermekeit nem tartja. További enyhítő körülmény a kár részbeni megtérülése, az, hogy két cselekménye kísérleti szakban maradt (VIII., IX. tényállási pont) az, hogy a közokirat-hamisítás büntettét bűnsegédként követte el és tovább enyhít, hogy a tényállás II. pontjában az egyik sértett sérelmére, valamint a III., IV., V., valamint a folytatólágosság törvényi egységébe tartozó VII. és X. tényállási pontok vonatkozásában az elkövetési érték az alsó értékhatárhoz közeli. Ezen túlmenően az időmúlás, az eljárás jelenlegi szakaszában értékelhető enyhítő körülményként, hiszen a bűncselekmények elkövetése óta már több mint kettő év eltelt.

Ezzel szemben további súlyosító körülmény a folytatólágosság, illetőleg a társtettesség azon tényállási pontoknál, ahol ez megállapítható volt.

Az ítélet tábla a nagyszámú enyhítő körülményre, különösen a vádlott büntetlen előéletére figyelemmel úgy ítélte meg, hogy a vele szemben kiszabott 12 év 6 hónap fegyház eltűlt. Ezért, a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 10 évre enyhítette, míg a közügyektől eltiltás tartamát 8 évben határozta meg.

A Btk. 45. § (2) bekezdése értelmében a büntetés kiszabásánál irányadó körülményekre - különösen az elkövető személyiségére és a bűncselekmény indítékára - tekintettel a törvényben előírtnál eggyel enyhébb végrehajtási fokozat határozható meg. A vádlott nem vitásan olyan indíttatásból követett el nagyszámú bűncselekményt, hogy a nem teljesen legálisan folytatott kereskedelmi tevékenysége

kapcsán megszokott életszínvonalát már csak különböző kölcsönökből tudta biztosítani, melyeket nem tudott egy idő után visszafizetni. Ez a felelőtlen magatartása vezetett végül is a rablásokhoz. A vádlott nem megrögzött bűnözőként bűncselekmények sorozatos elkövetéséből tartotta el magát, első büntényesként. Így az ítéletábra ezen körülményekre figyelemmel úgy ítélte meg, hogy az I. r. vádlottal szemben indokolt az enyhébb végrehajtási fokozat megállapítása, amely esetében a Btk. 43. § a) pontja alapján börtön.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a tényállás VI., VII. és X. pontját érintően a 3. sz. pénzintézet és a 4. sz. pénzintézet sértettek sérelmére elkövetett bűncselekményekkel összefüggésben vagyonekobjást alkalmazott az eltulajdonított összegekre vonatkozóan. Ugyanakkor a vagyonekobjás összegének meghatározásánál számítási hibát vétett, hiszen annak összege helyesen: 3.794.500.- forint (1.491.000.- forint + 1.549.000.- forint + 754.500.- forint). Ezért az ítéletábra a vagyonekobjás összegét ekként helyesbítette.

Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a csalásokat illetően tényállásában megállapította a vádlott által okozott kár összegét, illetőleg utalt arra, hogy az érintett sértettek, mint magánfelek polgári jogi igényt terjesztettek elő. Ugyanakkor a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, mert álláspontja szerint kétséget kizáróan nem állapítható meg a cselekmények elbírálásának időpontjában a meg nem térült károk pontosösszege.

A 335. § (2) bekezdés értelmében, ha a bíróság az ítéletében megállapítja a bűncselekménnyel okozott kár összegét, ezen összeg mértékéig az előterjesztett polgári jogi igényt érdemben el kell bírálani.

Tévedett tehát a fenti törvényi rendelkezés értelmében az elsőfokú bíróság, amikor az előterjesztett polgári jogi igényeket érdemben nem bírálta el arra az összegre nézve, amelyre megállapította, hogy az nem térült meg.

A 81/2010. BK vélemény értelmében a másodfokú bíróság a Be. 348. § (1) bekezdése alapján hivatalból dönt a polgári jogi igényre vonatkozó ítéleti
Bf.I.291/2011/9.

rendelkezésről, mint járulékos kérdésről. E jogkörében pótolja az elsőfokú bíróság Be. 335. § (2) bekezdésének megsértését megalósító mulasztását és az előterjesztett polgári jogi igényt elbírálja, ha arról az elsőfokú bíróság nem rendelkezett. Ugyanígy jár el akkor is, ha az elsőfokú bíróság a Be. 335. § (2) bekezdésében írtak ellenére - a történeti tényállásban megállapított összeg erejéig - az előterjesztett és kétséget kizáróan tisztázott mértékű polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

Mindezekre figyelemmel az ítélet tábla - az irányadó tényállást alapul véve - a Be. 335. § (1) és (2) bekezdés, Be. 348. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. r. vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül fizessen meg 1. sz. magánfélnek 1.000.000.- forint, 2. sz. magánfélnek 5.000.000.- forint, 3. sz. magánfélnek 5.750.000.- forint, 4. sz. magánfélnek 2.500.000.- forint, 5. sz. magánfélnek 1.800.000.- forint kártérítést.

Mivel az I. r. vádlott a fentiekben megállapított összegekre vonatkozóan a fizetési kötelezettségét mindvégig elismerte, ezért az ítélet tábla a kártérítések összege után mérsékelt illetéket állapított meg az 1990. évi XCIII. számú törvény 58. § (1) bekezdés c) pontja alapján, melynek összege 96.300.- forint és ennek megfizetésére kötelezte az I. r. vádlottat.

Az elsőfokú bíróság az I. r. vádlottat terhelő bünyügyi költség megállapítása során számítási hibát vétett, ezért az ítélet tábla megállapította, hogy az I. r. vádlott által fizetendő első fokú eljárásban felmerült bünyügyi költség összege helyesen: 2.350.564.- forint.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett az I. r. vádlott által 2009. augusztus 6. napjától előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámításáról, azonban nem jelölte meg annak záró időpontját, ezért az ítélet tábla a Btk. 99. § (1) és (2) bekezdése alapján a kiszabott szabadságvesztésbe az I. r. vádlott által 2009. augusztus 6. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt számította be.

A kifejtettekből következik, hogy az ítélet tábla a fellebbezéseket részben alaposnak ítélve az elsőfokú bíróság ítéletének az I. r. vádlottra vonatkozó és a fellebbezések folytán felülbírált részét a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta a Be. 372. § (1) bekezdése alapján, egyebekben pedig a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárás során az I. r. vádlott védelmével 12.000.- forint bünyügyi költség merült fel, ennek megfizetésére az ítélet tábla az I. r. vádlottat a Be. 381. § (1) bekezdése és a Be. 338. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

Szeged, 2011. november 8.

Dr. Hegedűs István s.k.
a tanács elnöke

Sefta Márta dr. s.k.
a tanács tagja, előadó

Dr. Harangozó Attila s.k.
a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.291/2011/9. számú ítélete és a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 7.B.383/2010/29. számú ítéletének az I. r. vádlottra vonatkozó és a fellebbezések folytán felülbírált, és jelen ítélettel meg nem változtatott része, 2011. november 8. napján jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2011. november 8.

Dr. Hegedűs István s. k.
a tanács elnöke